

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота
на тему: "ІДЕАЛ У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ, АНГЛІЙЦІВ
ТА АМЕРИКАНЦІВ"

Студентки групи МЛа 07-20
факультету германської філології і перекладу
денної форми навчання
спеціальності 035 Філологія
Письменної Марини Василівни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент, професор кафедри
Терехова Діана Іванівна

Національна шкала ___ зараховано ___

Кількість балів ___ 85 ___

Оцінка ЄКТС ___ В ___

Київ 2023

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
Department of English Philology and Philosophy of Language

Term Paper

"AN IDEAL IN THE LINGUISTIC CONSCIOUSNESS OF UKRAINIANS,
ENGLISHMEN AND AMERICANS"

Maryna Pysmenna

Group MLa 07-20

Germanic Philology Faculty and Translation

Research Adviser

Candidate of philological sciences, professor

Terekhova D. I.

Kyiv 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	7
1.1 Поняття мовної картини світу.....	7
1.2 Вплив мовної картини світу на інтерпретацію концептів.....	9
Висновки до розділу 1.....	11
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ІДЕАЛУ У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ АНГЛІЙЦІВ ТА АМЕРИКАНЦІВ.....	12
2.1 Ідеал у мовній свідомості українців.....	12
2.2 Ідеал у мовній картині світу англійців.....	14
2.3 Вербалізація поняття ідеалу в мовленні американців.....	15
Висновки до розділу 2.....	16
ВИСНОВКИ.....	18
РЕЗЮМЕ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
ДОДАТКИ.....	23

ВСТУП

Розвиток міжкультурних контактів, звуження кордонів, безперешкодна комунікація зумовлюють зміни, які відбуваються у світі та в особистості. Кожна така зміна вимагає нового переосмислення, що стає можливим за допомогою нових напрямків у лінгвістиці, зокрема таких, як психолінгвістика, когнітивна лінгвістика, етнолінгвістика тощо. Значне пришвидшення процесу комунікації і різноманітних глобальних змін спричиняють потребу дослідження особливостей сприйняття та усвідомлення людьми нових понять, визначення місця лексичних засобів у системі знань про світ та його розуміння [Єрмоленко, 2009,20].

Все більше зацікавлення в сучасній науці викликає "людина в мові". На сучасному етапі розвитку лінгвістичних досліджень більшість вчених констатує зміну наукової парадигми, називаючи її антропоцентричною [Тернієвська, 87]. Саме тому сьогодні важливою проблемою для лінгвістів залишається дослідження мовної картини світу різних народів.

Поняття мовної картини світу досліджувалося у працях таких вчених, як І. Заремська, С. Єрмоленко, В. Жайворонок, Л. Лисиченко, А. Яремчук, І. Живіцька, О. Хорошун, О. Хрищена, Г. Терещук, К. Терещенко, Ж. Соколовська, М. Кочерган, П. Селігей та багатьох інших.

Актуальність теми дослідження зумовлена загальними тенденціями лінгвістики до вивчення поняття мовної картини світу у свідомості українців, англійців та американців. Актуальність даного дослідження полягає у необхідності дати цілісну інтерпретацію поняття мовної та концептуальної картини світу, виокремити їхні особливості та проаналізувати специфіку вираження ідеалу у мовній свідомості українців, англійців та американців.

Мета роботи – з'ясувати особливості вербалізації ідеалу у мовній свідомості українців, англійців та американців.

Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких **завдань**:

- 1) схарактеризувати поняття мовної картини світу;

- 2) визначити вплив мовної картини світу на інтерпретацію концептів;
- 3) проаналізувати ідеал у мовній свідомості українців;
- 4) дослідити поняття ідеалу у мовній картині світу англійців;
- 5) простежити специфіку вербалізації поняття ідеалу в мовленні американців.

б) виявити спільне та відмінне в сприйнятті концепту "ідеал" у мовній свідомості українців, англійців та американців.

Об'єктом дослідження є мовна картина світу українців, англійців та американців.

Предмет дослідження нашої роботи становлять особливості вираження ідеалу у мовній свідомості українців, англійців та американців.

Матеріалом дослідження послуговували, насамперед, праці таких вчених, як І. Заремська, С. Єрмоленко, В.Жайворонок, Л.Лисиченко, А. Яремчук, І. Живіцька, О. Хорошун, О. Хрищена, Г. Терещук, К. Терещенко, Ж. Соколовська, М. Кочерган, П. Селігей та багатьох інших. Незамінними стали результати асоціативного експерименту (березень-квітень 2023), проведеного в електронному форматі.

Методи дослідження. Для реалізації мети та поставлення основних наукових завдань виділимо такі методи дослідження:

- 1) описовий метод – для класифікації та інтерпретації структурних і функціональних властивостей концептів;

- 2) дедуктивно-індуктивний метод – для аналізу і синтезу наукових теорій і концепцій;

- 3) метод суцільної вибірки, за допомогою якого було зібрано фактичний матеріал дослідження;

- 4) аналіз словникових дефініцій – для виявлення оточення слів та їх визначень у словниках.

- 5) психолінгвістичний метод – (вільний асоціативний експеримент) для збору матеріалів від респондентів.

Наукова новизна роботи полягає в подальшому дослідженні мовної картини світу та визначенні способів прояву національно-культурної специфіки через мову. Основні положення та висновки сприяють глибшому розумінню суті концепту ІДЕАЛ у мовній свідомості українців, англійців та американців.

Практична значущість одержаних результатів полягає у можливості їх використання в подальшому дослідженні поняття ідеалу у мовній свідомості українців, англійців, американців тощо. Результати нашого дослідження можуть бути застосовані в курсах з лексикології, когнітивної лінгвістики тощо.

Мета та завдання дослідження зумовили **структуру** нашої роботи, що складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 24 сторінки, із них 16 сторінок – основного тексту.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ

1.1 Поняття мовної картини світу

Мова – це дзеркало, котре розташоване між людиною та світом, за допомогою якого можна пізнати найважливіші аспекти світу. У ньому відображено не тільки реальний світ та умови життя людини, а й її суспільну самосвідомість, національний характер, менталітет, традиції, звичаї, спосіб життя, мораль, світовідчуття, систему цінностей, світосприйняття тощо. В. Жайворонок зазначає, що для людини світ постає таким, яким вона його бачить, освоює та сприймає відповідно до рівня індивідуального розвитку. Картиною світу учений називає витвір діяльності людини, але діяльності не фізичної, а пізнавальної, мисленнєвої, результат сприйняття навколишнього світу [Жайворонок, 2007, 262].

Учена Є. Тернієвська зазначає, що поняття "мовна картина світу" передбачає декілька термінологічних позначень ("мовна організація світу", "мовна картина світу", "мовна модель світу" тощо). Проте, частіше вживається термін "мовна картина світу" [Terniievska], сутність якого розглянемо у нашій роботі.

Відома лінгвістка О. Селіванова мовною картиною світу називає представлення явищ, предметів, фактів, ціннісних орієнтирів, ситуацій дійсності, життєвих сценаріїв та стратегій поведінки в мовних знаках, явищах мовлення, категоріях, що є семіотичним наслідком концептуального вираження реальності в етнос відомості людини [Селіванова, 2006, 365].

Звернемо увагу на інтерпретацію поняття "мовна картина світу" В. Жайворонком. Учений наголошує на тому, що "мовна картина світу" – це мозаїкоподібна польова структура взаємопов'язаних лексичних одиниць, які у зв'язку зі складною системою фонетичних явищ, граматичних та лексико-семантичних значень, зокрема стилістичних характеристик відображає

відносно об'єктивний стан речей навколишнього світу та внутрішнього стану особистості, тобто загалом модель світу як таку [Жайворонок, 2007, 15].

На думку Л. Лисиченко, мовна картина світу побудована із мовних одиниць, які формують поняття, концепти, зокрема мовні засоби та способи вираження зв'язків, які вміщені у концептуальній картині світу [Лисиченко, 2009, 14].

І. Заремська вважає, що мовна картина світу – це поєднання уявлень про світ, котрі, існуючи у людському пізнанні, стають ментальними структурами, які виражаються на всіх рівнях системи мови, та можуть передаватися іншим членам спільноти за допомогою засобів національної мови [Заремська, 398]. Учена також зауважує, що мовна картина світу є важливим складником загальнонаукової, а також підсистемою концептуальної картини світу, включаючи в неї ті її елементи, котрі співвідносяться із знаками мови. Мовна картина світу виступає формувальним фактором та попередником унікальних картин світу [Заремська, 400].

Українська лінгвістка К. Терещенко стверджує, що мовна картина світу розвивається, висвітлюючи зміни в пізнанні світу, зокрема зміни в домовній картині світу відображаються в концептуальній картині та неминуче зумовлюють відповідні зміни у мовній картині світу [Терещенко, 1].

Науковиця К. Красовська мовною картиною світу називає спосіб відображення дійсності у свідомості особистості через призму культурно-національних та мовних особливостей [Красовська, 121].

Сучасна мовознавиця Ж. Соколовська акцентує увагу на тому, що мовна картина світу тлумачиться як поєднання уявлень особистості про дійсний світ, що закріплене в системі значень конкретної мови, у її лексико-семантичній підсистемі, у структурі тлумачних та енциклопедичних словників, у безлічі мовленнєвих ситуацій, текстах різних типів, видів, жанрів, та, врешті-решт, в індивідуальному мовленні [Соколовська, 2002, 87-88].

С. Єрмоленко наголошує, що одиницями мовної картини світу є лінгвокультурами та етнопсихолінгвальні явища. Слід зауважити, що такий підхід стосовно мовної картини світу є доволі нестандартним. До цього мовна картина світу поділялася на такі елементи: фрейми, концепти та сценарії [Єрмоленко, 2009, 95].

Отже, сьогодні поняття мовної картини світу досліджується багатьма вченими, кожен з яких по-своєму його тлумачить. У нашій роботі беремо за основу дефініцію К. Красовської, яка, на наш погляд, найбільш точно визначає це поняття. Так, учена мовної картиною світу називає спосіб відбиття реальності у свідомості людини крізь призму мовних та культурно-національних особливостей.

1.2 Вплив мовної картини світу на інтерпретацію концептів

У сучасному мовознавстві проблема сутності мовної картини світу вирішується по-різному: від максимального взаємозв'язку мовної картини світу та концептуальної картини світу до наголошення на різному ступені унікальності вираження світу у будь-якій мові [Терещенко, 1].

Мовна картина світу розвивається, відображаючи зміни в пізнанні світу людиною. Зміни в домовній картині світу висвітлюються в концептуальній картині та, як правило, зумовлюють відповідні зміни у мовній картині світу. Тому саме у мовній картині світу висвітлюється унікальність концептуальної картини світу у різних народів. Таким чином, мовна картина світу значною мірою впливає на тлумачення концептів.

У свою чергу, концептуальна картина світу є основою мовної картини світу, проте концептуальна картина світу більш своєрідна та є спільною для народів, які характеризуються однаковим рівнем знань про світ, у той час як мова виражає досвід кожного народу та висвітлює не лише спільні знання, а й особливість світосприйняття [Соколовська, 2002, 87-88].

Науковець Г. Барно стверджує, що саме через концепт слово функціонує у мовній картині світу, водночас взаємодіючи з іншими словами.

Ставши ключовою категорією науково-лінгвістичного опису мовного вираження світу, концепт, вмещаючи в собі культурний та особистий досвід, базується на духовній спадщині народу, результаті його пізнання навколишнього світу, вираження національного менталітету та мовного світогляду [Варно Н].

Як правило, концептуальна та мовна картини світу сприймаються як національне мовне явище та як загальнолюдський універсум. У більшості випадків у центрі уваги перебувають одиниці мови, які відображають ідіостильовані та традиційні концептуальні зв'язки національномовної картини світу, суб'єктивно чи об'єктивно фрагментарної, змодельованої або цілісної, в її авторському чи загальномовному вираженні. Якщо погодитися з тим, що дійсний світ перш за все відображено у мові, то його модель, образ (як концептуальний, так і мовний, іншими словами сам світ та його вираження в мові), на погляд М. Кочергана, є дечим неподільним [Кочерган, 2004, 17].

Обидві картини світу, як мовна, так і концептуальна, взаємопов'язані, проте і мають деякі відмінності. Концептуальна картина світу вмещає в себе інформацію у поняттях через символний, сенсорно-моторний та логічний етапи сприйняття. У мовній картині світу провідними є знання, які закріплені за словами, реченнями, словосполученнями, текстами певних мов. Мовна та концептуальна картини світу – це моделі реального існуючого універсуму, котрий формується на мисленнєвому (концептуальному, поняттєвому) рівні та є висвітленням у мовному (вербальному) просторі досвіду людини [Терещенко, 1].

Структура мови здійснює вплив на поведінку та спосіб мислення носіїв мов. Зважаючи на це, носії мови сприймають реальність по-різному, залежно від семантичних категорій, від концептів, які закладені у мовному коді, залежно від типу мислення й інших компонентів цього питання. Тому характерний мові спосіб концептуалізації реальності, з одного боку, – універсальний, з іншого, – має національно унікальний характер, таким

чином носії різних мов мають здатність сприймати світ дещо по-різному, через призму власної особистості, конкретної мови. Деякі загальнолюдські концепти вербалізуються та групуються по-різному у різних мовах згідно з лінгвістичними, ментальними, культурологічними, прагматичними та іншими засадами [Кочерган, 2004, 20].

Висновки до розділу 1

Отже, концептуальна картина є спільною для всіх носіїв мов, а мовна картина світу відображається у значеннях лексичних одиниць, речень, словосполучень, дискурсів різних мов. Інваріантна частина картини світу, яка побудована на принципі віддзеркалення та закладена в її основу, – однакова для всіх та не залежить від того, носієм котрої саме мови є особистість. Сприйняття ж дійсного світу у будь-якого носія відбувається по-своєму.

РОЗДІЛ II

СПЕЦИФІКА ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ІДЕАЛУ У МОВНІЙ СВІДОМОСТІ УКРАЇНЦІВ, АНГЛІЙЦІВ ТА АМЕРИКАНЦІВ

2.1 Ідеал у мовній свідомості українців

Поняттям "Ідеал" називають мету, до котрої прагнуть чуттєві істоти. Ідеалом називають одне із втілень ідеї: норму, зразок, ідеальний образ, який визначає надії, бажання та вчинки конкретних осіб. Ідеал існує вічно та не залежить від реальних об'єктів, абсолютний та незмінний [Макутон, 2].

Сьогодні поняття «ідеал» у мовній свідомості різних народів знаходить своє вираження за допомогою різних лексичних одиниць. Варто зауважити, що поняття "ідеальність" як для українців, так і для англійців та американців характеризується низкою спільних рис, однак, водночас має й певні відмінності, що маємо на меті детальніше розглянути у нашому дослідженні.

Перш за все, проаналізуємо особливості вербалізації ідеалу у мовній свідомості українців. Так, "Академічний тлумачний словник української мови" визначає поняття "ідеал" наступним чином: "1. Найвища мета, до якої прагнуть люди і яка керує їхньою діяльністю тощо. 2. Взірець досконалості" [Академічний тлумачний словник української мови].

Відповідно до результатів проведеного асоціативного експерименту, виконаного в електронному форматі, у складі концепту ІДЕАЛ слід виокремити наступні мікроконцепти: "Жіночність", "Батьківщина", "Людина". Кожен мікроконцепт представлений низкою компонентів, які, у свою чергу, поділяємо більш дрібні структурні складові – моделі.

Як матеріал дослідження було обрано сучасне українське періодичне видання "ТСН" [<https://tsn.ua/>], за допомогою якого було визначення особливості мовного вираження поняття "ідеал".

1. Мікроконцепт "Жіночність" відображає уявлення українського народу про жіночність та її втілення. Понад 40 відсотків відповідей, поданих респондентами, характеризують поняття ідеалу як "жіночність". Відповідно

до цього у складі мікроконцепту виділяємо такі фрагменти: "Здоров'я, краса, зовнішній вигляд", "Поведінка та риси характеру".

Кожен з цих фрагментів варто детальніше розглянути та подати мовні одиниці, за допомогою яких вони виражаються.

1) "Здоров'я, краса, зовнішній вигляд": *елегантність, "взуття на підборах", "ідеальний темно-червоний манікюр, дорогоцінний браслет виблискував на зап'ясті, а у вухах гарні сережки-висячки", "вечірній макіяж лише трохи підкресливши очі та губи", приголомшливий вигляд, охайність, "бездоганний зовнішній вигляд", гігієнічний манікюр, ввічливість та порядність ("усміхалася, спілкуючись із гостями на прийомі"), класичний стиль одягу, вбрання "легке, елегантне і миле, можливо, в пастельних відтінках", "ідеальна фігура і пишний бюст", "молодий і красивий вигляд"* [<https://tsn.ua/>].

2) "Поведінка та риси характеру": *"любов до садівництва", ввічливість, відданість, терплячість, рівноваженість* [<https://tsn.ua/>].

2. Мікроконцепт "Українець", який складається з наступних компонентів: "Захисник", "Дружина захисника", "Український народ". Варто зауважити, що зазначені типи, які входять до мікроконцепту "Українець", було виокремлено у зв'язку із подіями в Україні. Сьогодні для українців ідеальним чоловіком є той, який боронить Україну та її народ, а ідеальною жінкою є та, яка пишається ним та вдячна за його відповідальність перед українцями.

1) "Захисник": *"у лавах ЗСУ боронить нашу країну", "зображений з протитанковим гранатометом у руках", "кинув усе і приїхав додому", "Я - чоловік. Я маю захищати", "у державі за яку воював, будувати нове життя та сім'ю"* [<https://tsn.ua/>].

2) "Дружина захисника": *гордість за коханого-захисника, "дівчина, що любить дім"* [<https://tsn.ua/>].

3) "Український народ": *"око за око, зуб за зуб, загризуть тут за тризуб", бойовий дух, "хоче жити на рідній землі"* [<https://tsn.ua/>].

Отже, поняття ідеалу у мовній свідомості українців виражається різноманітними лексичними одиницями. У періодичному виданні "ТСН" у вигляді ідеалу простежується висвітлення найкращих рис українця та українки.

2.2 Ідеал у мовній картині світу англійців

У мовній картині світу англійців ідеал виражається в образах ідеального чоловіка та жінки. Ці особливості простежимо на матеріалі англійсько мовного періодичного видання "Glamour" [https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral].

"Longman Dictionary of Contemporary English" подає наступне визначення поняття "Ideal": "1) *the best or most suitable that something could possibly be*; 2) *an ideal world, job, system etc is one that you imagine to be perfect, but that is not likely to really exist*" [<https://www.ldoceonline.com/>].

Ідеал британської жінки виражається у мікроконцептах «Зовнішність» та «Поведінка і риси характеру», які вербалізуються наступними лексичними одиницями або їхніми сполуками:

1. "Зовнішність": "*an outfit worthy of someone born well after the millennium*", "*Luckiest Girl Alive*", "*wellness-driven and seemingly idyllic lifestyles*", "*the absolute perfect hairstyle*" [https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral].

2. "Поведінка і риси характеру": "... *wakes up between five and six am, works out, drinks her morning smoothie and does her meditation before the rest of the world has even had a cup of coffee. She wears perfectly clean and ironed loungewear and makes breakfasts that are as visually appealing as they are nutritionally rich. Her bed is always made and her life is always calm and organised, naturally*", "*the confidence to express exactly who you are*", "*living your most authentic life*"

[https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral].

Ідеал британського чоловіка побудований на мікроконцептах "Зовнішність" та "Поведінка і риси характеру", які вербалізуються за допомогою таких мовних одиниць чи їхнього поєднання:

1. "Зовнішність": *“low-key yet still impossibly stylish looks”, strong chest, tall height, broad shoulders, muscular thighs, moderately tanned complexion, kind eyes/thoughtful expression*

[https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral].

2. "Поведінка і риси характеру": *“Men - support women”, keeping promises, security, attentive, emotionally available, ambitious, values your strength, faces challenges*

[https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral].

Отже, у процесі роботи було з'ясовано, що поняття «Ідеал» у мовній свідомості англійців значною мірою відрізняється від мовної свідомості українців. Однак, спільним виявилось те, що в обох мовних картинах світу ідеальна людина постає втіленням найкращих як зовнішніх, так і внутрішніх рис.

2.3 Вербалізація поняття ідеалу в мовленні американців

Мовна картина світу американців дещо відрізняється від української та англійської. Так, у словнику "Dictionary by Merriam-Webster" подається наступне визначення поняття "Ideal": "1) a standard of perfection, beauty, or excellence; 2) one regarded as exemplifying an ideal and often taken as a model for imitation; 3) an ultimate object or aim of endeavor; 4) a subset of a mathematical ring that is closed under addition and subtraction and contains the products of any given element of the subset with each element of the ring" [<https://www.merriam-webster.com/>].

Ідеал американської жінки, як і британської, виражається у мікроконцептах "Зовнішність" та "Поведінка і риси характеру". Особливості вербалізації концепту ІДЕАЛ у мовній свідомості американців простежимо на матеріалі сучасного американського періодичного видання "Time":

1. "Зовнішність": *“preternaturally good looks”, “a stunning young woman with a luminous smile and a depth of talent”* [<https://www.ldoceonline.com/>].

2. "Поведінка і риси характеру": *gentleness, gracefulness, empathy, humility, sensitivity* [<https://www.ldoceonline.com/>].

Ідеал американського чоловіка утворений на основі мікроконцептів "Зовнішність" та "Поведінка і риси характеру":

1. "Зовнішність": *healthy, strong, ideal body, a broad upper body* [<https://www.ldoceonline.com/>].

2. "Поведінка і риси характеру": *fatherliness, moral integrity, sense of humor, intelligence* [<https://www.ldoceonline.com/>].

Отже, у ході дослідження було виявлено, що поняття "Ідеал" у мовній свідомості американців виражається поєднанням найкращих рис характеру, поведінки та зовнішніх характеристик людини.

Висновки до розділу 2

Отже, поняття ідеалу у мовній свідомості українців виражається різноманітними лексичними одиницями. У періодичному виданні "ТСН" у вигляді ідеалу простежується висвітлення найкращих рис українця та українки.

У процесі роботи було з'ясовано, що поняття «Ідеал» у мовній свідомості англійців значною мірою відрізняється від мовної свідомості українців. Однак, спільним виявилось те, що в обох мовних картинах світу ідеальна людина постає втіленням найкращих як зовнішніх, так і внутрішніх рис.

Стосовно мовної свідомості американців, варто зазначити, що поняття "Ідеал" виражається поєднанням найкращих рис характеру, поведінки та зовнішніх характеристик людини.

ВИСНОВКИ

Сьогодні поняття мовної картини світу досліджується багатьма вченими, кожен з яких по-своєму його тлумачить. У нашій роботі беремо за основу дефініцію К. Красовської, яка, на наш погляд, найбільш точно визначає це поняття. Так, учена мовної картиною світу називає спосіб відбиття реальності у свідомості людини крізь призму мовних та культурно-національних особливостей.

Концептуальна картина є спільною для всіх носіїв мов, а мовна картина світу відображається у значеннях лексичних одиниць, речень, словосполучень, дискурсів різних мов. Інваріантна частина картини світу, яка побудована на принципі віддзеркалення та закладена в її основу, – однакова для всіх та не залежить від того, носієм котрої саме мови є особистість. Сприйняття ж дійсного світу у будь-якого носія відбувається по-своєму.

Поняття ідеалу у мовній свідомості українців виражається різноманітними лексичними одиницями. У періодичному виданні "ТСН" у вигляді ідеалу простежується висвітлення найкращих рис українця та українки.

У процесі роботи було з'ясовано, що поняття «Ідеал» у мовній свідомості англійців значною мірою відрізняється від мовної свідомості українців. Однак, спільним виявилось те, що в обох мовних картинах світу ідеальна людина постає втіленням найкращих як зовнішніх, так і внутрішніх рис.

У ході дослідження було виявлено, що поняття "Ідеал" у мовній свідомості американців виражається поєднанням найкращих рис характеру, поведінки та зовнішніх характеристик людини.

Отже, ми схарактеризували поняття мовної картини світу; визначили вплив мовної картини світу на інтерпретацію концептів; проаналізували ідеал у мовній свідомості українців; дослідили поняття ідеалу у мовній картині

світу англійців; простежили специфіку вербалізації поняття ідеалу в мовленні американців.

RESUME

M. Pysmenna "AN IDEAL IN THE LINGUISTIC CONSCIOUSNESS OF UKRAINIANS, ENGLISHMEN AND AMERICANS".

Term Paper: Specialty 035.041 – Germanic languages and literatures (translation included), first – English. – Kyiv National Linguistic University – Kyiv, 2023.

The term paper is devoted to the study of differences and similarities in the concept of "Ideal" in the language consciousness of Ukrainians, Englishmen and Americans.

The relevance of the research topic is determined by the general tendencies of linguistics to study the concept of the linguistic picture of the world in the minds of Ukrainians, Englishmen and Americans.

The relevance of this study lies in the need to give a holistic interpretation of the concept of linguistic and conceptual world picture, to single out their features and analyze the specifics of the expression of the ideal in the linguistic consciousness of Ukrainians, Englishmen and Americans.

The purpose of the work is to find out the peculiarities of the verbalization of the ideal in the linguistic consciousness of Ukrainians, Englishmen and Americans. To achieve the goal, the following tasks were performed: characterize the concept of the linguistic picture of the world; determine the influence of the linguistic picture of the world on the interpretation of concepts; to analyze the concept of ideal in the linguistic consciousness of Ukrainians, Americans and Englishmen; to reveal the common and different in the perception of the concept "ideal" between these linguistic consciousnesses.

In the first chapter, the theoretical meaning of the linguistic picture of the world was presented and the influence of the linguistic picture of the world on the interpretation of concepts was indicated.

In the second chapter, the concept of the ideal in the linguistic consciousness of Ukrainians, Americans, and Englishmen was characterized.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Єрмоленко С. Я. Мінлива стійкість мовної картини світу / Мовознавство. 2009. № 3-4. С. 94-103.
2. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси. К. : 2007. 262
3. Кочерган М. П. Зіставне мовознавство і проблема мовних картин світу / Мовознавство. 2004. Вип. 5-6. С. 12-30.
4. Лисиченко Л. А. Лексико-семантичний вимір мовної картини світу. Х. : Вид. група "Основа", 2009. 191 с.
5. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля – К., 2006. 716 с.
6. Соколовська Ж. П. Картина світу та ієрархії сем / Мовознавство. 2002. Вип. 6. С. 87-91.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL : <http://sum.in.ua/>.
2. Заремська І. Мовна картина світу як об'єкт лінгвістичних досліджень. С. 396-401. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/16130/Zarems%CA%B9ka.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
3. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/75134/17-Jayvoronyuk.pdf?sequence=1>.
4. Красовська К. Зв'язок мовної та концептуальної картин світу з етнічною ментальністю. С. 120-123. URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/34967/32-Krasovs%2527ka.pdf?sequence=1>.
5. Макович Х. У пошуках суспільного ідеалу. URL : http://lsej.org.ua/6_2020/4.pdf.

6. Макутон П. Світоглядні ідеали і цінності, їх місце і роль в культурі. 15 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/268530504.pdf>.
7. Терещенко К. Мовне втілення концептуальної картини світу. Суми : 2 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/14057038.pdf>.
8. ТСН. URL : <https://tsn.ua/>.
9. Barno H. Linguocultural potential of the concept "PERSON" in the linguistic picture of the world. URL : <https://archives.palarch.nl/index.php/jae/article/view/2360/2324>.
10. Dictionary by Merriam-Webster. URL : <https://www.merriam-webster.com/>.
11. Glamour. URL : https://www.glamourmagazine.co.uk/?utm_source=condenast&utm_medium=referral.
12. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : <https://www.ldoceonline.com/>.
13. Terniievska Ye. The interaction of linguistic and conceptual pictures of the world. URL : <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/887/844>.
14. Time. URL : <https://time.com/>.

ДОДАТКИ

№п/п	Перелік відомостей	Відомості експериментатора	Примітки
1.	ПІБ експериментатора, посада, місце роботи	Кандидат філологічних наук, професор Терехова Діана Іванівна студентка факультету германської філології та перекладу Письменна Марина Василівна	
2.	Місце проведення (країна, місто, навчальний заклад тощо)	Україна, м. Київ, Київський національний лінгвістичний університет, Гостомель, Бориспіль, Харків, Львів, Кременчук, Бровари, Чернігів, Вінниця, Остер, Житомир, Сімферополь, Грабівці, Коростишів, Ірпінь, Луцьк, Хмельницький Фінляндія, м. Рууккі Велика Британія, Уельс, Кармартен Литва, м. Вільнюс Німеччина, м. Дортмунд, Берлін	
3.	Дата проведення	Березень-квітень 2023 р.	
4.	Форма проведення	Електронний варіант	
5.	Кількість респондентів	104 респонденти (18 чоловіків і 86 жінок)	
6.	Мова анкетування	українська мова	

Приклад анкети для проведення асоціативного експерименту

Анкета

Це дослідження проводиться співробітниками КНЛУ. Результати експерименту будуть використані в узагальненому вигляді.

Укажіть, будь ласка, свій вік _____, стать _____, місце постійного проживання (місто / селище) _____, рідну мову _____.

Напишіть перше слово, що спало Вам на думку, у зв'язку з прочитаним.

- *ІДЕАЛ*

Дякуємо Вам за співпрацю!

Questionnaire

This study is conducted by employees of Kyiv National Linguistic University (Ukraine). The results will be presented in a generalized form. Please specify your sex ____, age ____, place of residence (city / village) _____, mother language _____.

Please write the first word that comes to your mind when you think about these concepts!

Please write the first word that came to your mind in connection with what you read.

- *IDEAL*

Thank you!